مسئولیت متن و شکل بدوش نویسندهٔ مضمون میباشد، عقیدهٔ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

برهان الدین سعیدی ۲۰۱۹/۱۱/۱۷

استاد نجم الرحمن « مواج » اهل علم و قلم و انسان خیرخواه بود!

استاد نجم الرحمن « مواج » فرزند محترم قاضی علی احمد خان ؛ بتاریخ « ۱۲ حمل ۱۳۲۵ هجري شمسي » در قریه باغباني ولسوالی سرخرود ولایت ننگرهار، در یك فامیل روحانی که منسوب به قوم « احمدزی » میباشد ، چشم به جهان گشود .
نجم الرحمن « مواج » علوم اسلامی ابتدائیه را از پدربزگوارش که از جمله علمای مجتهد ، مدرس و قاضی مشهور بود وهمچنان از مادرمهربانش فرا گرفت و به سن هفت سالگی شامل مکتب ابتدائیه درولسوالی امام صاحب ولایت کندز شد واز آنجا در اواخر سال « ۱۳۳۹ هجري شمسي » بنابر وفات مادرش ، به شهر کابل عودت کردند.
نجم الرحمن « مواج » در لیسه عالی استقلال شهرکابل ، شامل صنف سوم دوره ابتدائیه مکتب شد و با سعی وتلاش وتوام با استعداد سرشاری که داشت، توانست از لیسه عالی استقلال به درجه اعلی « اول نمره » فارغ شد ، متعاقباً شامل پوهنځی اقتصاد پوهنتون کابل گردید واز آنجا در رشته ئی « پلانگذاری» دیپلوم فراغت لیسانس را موفقانه بدست آورده است.
نجم الرحمن « مواج » درسال « ۱۳۵۱ » درستره محکمه به کار آغاز کرد و متعاقباً به ترتیب : « در وزارت زراعت وآبیاری، مدیرحقوق شهرنو ، مسول اتحادیه کوپراتفهای دهقانان افغانستان ، سرپرست مقام ولایت لغمان، رییس عمومی ملکیتهای شاروالی، عضو اتحادیه ژورنالیستان، عضو اتحادیه نویسندگان افغانستان ، عضو هیت رهبری اتحادیه ژورنالیستان ، معاون اتحادیه سراسری ژورنالیستان افغانستان ، کارشناس ریاست روابط ولسی جرگه وزارت دولت در امورپارلمانی و به صفت مسئول شعبات ترجمه و تبصره جریده پامیر » منحیث فرزند صالح وطن ؛ با نهایت کمال صداقت وایمانداری انجام خدمت کرده که به پاس خدماتش مفتخر به اخذ مکافات و چندین « تقدیر نامه ، مدال و نشان های دولتی » گردیده است .
استاد مواج از دوران نوجوانی به نویسنده گی و شاعری علاقه خاص داشت ؛ او هم به زبان پشتو وهم به زبان دری می نوشت وهمچنان به زبانهای« عربی ، فرانسوی و روسی » تسلط کامل داشت و در مورد اولین شعر خویش ، چنین نگاشته است:

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

« زما لومړنی نظم چې درې بندونه يې د جناب ممنون صاحب « مرحوم قاضی عزیزالرحمن » په قلم اصلاح شوی وه ، په کال « ۱۳۳۸ » کی چاپ شوه او پنځوس افغانی حق الزحمه يې هم راته راکړه . ما له ډيرې خوښې دا پنځوس ګون د رحمان بابا په ديوان کې خوندی کړ او مصرف می نکړ، آن تردې چې په کډوالۍ کې چيرته د رحمان بابا ديوان اوپنځوس ګون هم رانه ترې تم شو. »

استاد « مواج » اهل علم و قلم بود !

مواج بدون تعلقات و بدون تعصب ؛ با نهایت عشق و علاقه ، هم برای ادبیات زبان پشتو و هم برای ادبیات زبان دری و فارسی خدمت کرد وهم توام با اعتقاد و تفکر سالم و با کمال محبت ، اخلاصمندی واحساس با قلم توانا خویش نوشت و با زبان و ادبیات ساده ؛ بیان کرد و بخصوص اشتراک فعال شان در محافل فرهنگي ، اجتماعي و سیمنار های علمي ؛ بخصوص در کشور های :

«هندوستان ، ما لیزیا ، آلمان ، چیکوسلواکیا « سابق »، بلغاریا ، کوبا ، اوکرایین ، چین، ویتنام ، اوزبکستان ، تاجکستان ، قزاقستان ، ترکمنستان ، روسیه، ایران وپاکستان » نشان دهنده علاقمندی و خدمت شان ؛ به ادبیات و فرهنگ وطن میباشد.

محترم مواج بنابر شرایط وطن ؛ در سال « ۱۳۷۲ » به پیشاور ـ پاکستان مهاجرت کرد و در آنجا شرایط مساعد آن شد تا به صفت استاد مضامین « پشتو، دری و اقتصاد » درلیسه رحمان بابا ؛ به صفت استاد مضمون « اقتصاد و ادبیات دری » درانستیتوت ابن سینا و به صفت استاد مضمون « اقتصاد » در پوهنتون آریانا ؛ ایفای وظیفه نماید.

استاد مواج این نویسنده و شاعر فرزانه؛ کمیت قابل ملاحظه « مضامین ، مقالات و اشعار» و بیشتر از « چهل اثر » را به زبان پشتو و دری ، نوشته و ترجمه کرده است .

ګټلی دئ

د مینې له بازاره مې بیلتون ګټلی دئ
د پوهې له آزاره مې جنون ګټلی دئ
اغزنو موخو ته می پر لیمو ایستلی لار
تکل له افتخاره می سمون ګټلی دئ
د نن له ځواکمنیه دسبا پرولیو سپور
ارمان می په قراره د پرون ګټلی دئ
پر شاړو ګرځیدلای یمه سمیځی می لیدلی
له برم و له وقاره مې ګلتون ګټلی دئ
« مواج » رښتینولیه ده او ډلې دنیاګی
د مینی له خماره کی ژوندون ګټلی دئ

***

نجم الرحمن « مواج »

آثار چاپ شده:

۱ ـ « د یوانسان برخلیک » نویسنده شولوخوف : ترجمه از دری به پشتو.
۲ ـ « د خیام رباعیات » رباعیات « عمرخیام » به رباعی پشتو؛ سه مرتبه چاپ شده.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ

۳ ـ « رباعیات امام خمینی » برگردانی رباعیات امام خمینی ، به رباعی پشتو.
۴ ـ پروگرام «ورد» دوهزار « ۲۰۰۰ » : به زبان پشتو.
۵ ـ پروگرم «ورد» دوهزارو سه « ۲۰۰۳ » : به زبان پشتو.
۶ ـ پروگرام اکسیل : به زبان پشتو.
۷ ـ پروگرام ویندوز: به زبان پشتو.
۸ ـ پروگرام اکسس: به زبان پشتو.
۹ ـ « لیک لیکنه او مراسلی » تالیف احمد : ترجمه از زبان دری به زبان پشتو .
۱۰ ـ « د نصرالدین فکاهی گانی » : پشتو انگلیسی.
۱۱ ـ د نړۍ له څلورو کونجونونه طنزونه : طنزهایی ازچهارگوشه ئی جهان مولف: مترجم جلال « نورانی » .
۱۲ ـ نوی لیک لیکنه.
۱۳ ـ د ښځو حقونوپه برخه کې « تالیف » .
۱۴ ـ د َافغانستان ښځو شبکی ته سیاسی ټولنیز لکچرنوټ لیکنه
۱۵ ـ قهرمان قهرمانان : به زبان پشتو ، اثرعبدالرحمن « عزام » .
۱۶ ـ داستانهای پیغمبران : به زبان پشتو.
۱۷ ـ گزیده یک صد رباعی ابوالمجد مجدودبن آدم سنایی « بلخی » : برباعی پشتو.
۱۸ ــ شعرپوله نه پېژنی « شعرمرزنمی شناسد » د نه وشاعرانو (شیخ مصلح الدین « سعدی » ، نورالدین عبدالرحمن « جامی » ، شیخ فریدالدین « عطار » ، استاد خلیل الله « خلیلی » ، پروین اعتصامی « مثوی » ، اسدالله غالب « هندوستانی » ، سردارغلام محمدخان « طرزی » ، نجم العرفا حیدری « وجودی » وشیخ فخرالدین « عراقی ») غوره غورچان رباعی گانی په پښتو .
۱۹ ـ نشریه ماه نامه بنام « شعر په شعر » : (چی د لسگونو شاعرانو دری بیتونه په پښتو او همداشان د پښتوب یتونه په دری ژباړل شوی، برسیره پردی له ازبکی اوپشه یی ژبونه هم په دری او پښتوژباړل شوی اوخپاره شویدي.)
۲۰ ـ د څلویښتونوماند و منورښخولنده سوانح اوغوره کارونوبیلگی می راټول کړی او دافغانستان ښځوشبکی لخواخپورشویدئ.
۲۱ ـ د میندو او لوټو ترمنځ مینه : ترجمه انگلیسی به دری مرحوم عبدالرحمن « پژواک » و ترجمه به زبان پشتو : نجم الرحمن « مواج »

زیر چاپ:
۱ ـ دابوالمعانی بیدل د غورچانو « ۱۵۰ » څلوریزوژباړل شوی رباعی گانی .
آثار نا چاپ:
۱ ـ پشتو شعر دوه ټولگي.
۲ ـ دری شعر یک مجموعه.
۳ ـ ترجمه به پشتو، شعر پت روت شاعرانگلیسی برگردانی فقید عبدالرحمن « پژواک »
۴ ـ برگردانی سی و هشت « ۳۸ » ترانه های شاعران قرون « ۸ و ۱۰ » جاپانی به زبان پشتو؛ که به همت آقای برنا « کریمی » از انگلیسی به دری برگردانی شده است.
۵ ـ بیست « ۲۰ » رباعی محمد فقیر فروزی « پنجشیری » برگردانی به پشتو.
۶ ـ دستهای کثیف اثر ژان پل سارتر فرانسوی به دری برگردانی شده ، بزبا ن پشتو.
۷ ـ برگردانی ششصد « ۶۰۰ » تک بیتی های کلاسیکهای پشتو « رحمان بابا ، خوشحال خټک، حمید مومند و... » بزبان دری.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

۸ ـ برگردانی نزده« ۱۹» مرثیه سروده آقای افسر« رهبین» پیرامون سونامی بحرهند بزبان پشتو.
۹ ـ برگردانی برخی برگردانی های واصف باختر به پشتو.
۱۰ ـ قسما رباعیات بسطامی ، اقبال لاهوری ، خاقانی و...
۱۱ ـ برگردانی مثنوی « عشق حق » ازپروین « اعتصامی » به پشتو.

آثارحریق شده:

۱ ـ ترجمهٔ یکهزارویکصد بیت« ۱۱۰۰» مثنوی معنوی مولانا جلال الدین « بلخی» : به زبان پشتو.
۲ ـ برگردانی « رستا خیز » اثرلیو تولستوی: از فارسی به زبان پشتو.
۳ ـ برگردانی « آنها که زنده اند » اثرژانلافیت فرانسوی : به زبان پشتو.
۴ ـ برگردانی« برمیگردیم گل نسرین بچینیم » اثر ژانلافیت : به زبان پشتو.

یکی از ابتکارات استاد « مواج » ؛ تاسیس ماهنامه وزین تحت عنوان « شعر په شعر » میباشد که در سال « ۲۰۱۵ م » به مدیریت و مسوولیت شان ، به نشر رسیده است . در این ماهنامه زیبا ، ترجمه شعر دری به پشتو ، پشتو به دری و سایر مطالب علمی و ادبی ؛ به صحافت وسلیقه مطبوعاتی ، از طرف استاد « مواج » تهیه و ترتیب شده و از جانب هم نشر این ماهنامه ؛ نشان دهنده این است که: شعر مرز را نمی شناسد!

پـل شعــری بستــه ام در مـیان هـر زبـان — تا تـوانـم روز تـا روز قـوتـش افزون شود
تعصب را بر زبان تحمیل کردن نارواست — جغد شوم شام مگر درلانه اش افسون شود

قابل یاددهانی است که : استاد « مواج » در جمع فعالیتهای علمي و فرهنگي خویش برای اولین بار؛ رباعیات شاعر نامدار عمر« خیام » را که « ۶۶ » قطعه است ، بنام « د خیام رباعیات » در قید « ۱۹۸ » صفحه ، در سال « ۱۳۷۳ خورشیدی » توام با احساس شاعری و با مهارت زیبا آدبی ، در مدت « سه ماه » به زبان « پشتو » ترجمه کرده و در مورد چنین گفته است:

« ترجمه شعر به شعر ؛ کار آسانی نیست و نیاز دارد که مترجم در شاعری نیز فهم و درک داشته با شد » ؛ همچنان در این رابط ، در مقدمه این کتاب چنین زیبا سروده است :

ببنه او بلنه

شعـر پــه شــعر ژبـاړه ندي آسان کار — بـیا پـه تیـره د خیـام عالي افـکار
به ډیر زیار می دی ژباړلی څلوریزی — ښیري مکړي له نیوکونه مو ځار

نجم الرحمن « مواج »

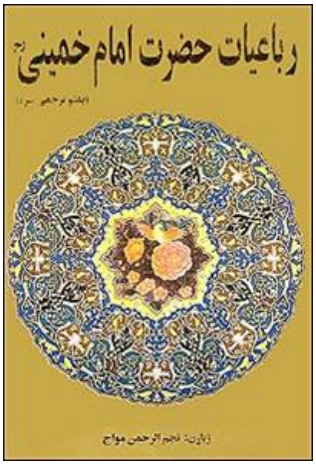

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

استاد «مواج»؛ اهل اخلاص و دوستی بود!

استاد « مواج » بخاطر تحکیم روابط دوستی ، تقویه علایق با دوستان و فرهنگیان ؛ میکوشید: بیاد دارم که در برج « فبروری ۲۰۱۶ » زنگ تیلفون خانه ام به صدا در آمد ؛ محترم استاد « مواج » از کابل برایم « برهان الدین - سعیدی » با نهایت بزرگی و صمیمت سلام داد و بعد از احوال پرسی بانهایت مهربانی ، چنین گفت:

برادرزاده عزیزم : خبر شدم که بتاریخ « ۲۶ فبروری ۲۰۱۶ » سی و یکمین « ۳۱ » سالگرد وفات مولانا داکتر محمد سعید « سعید افغاني » از طرف علما ، روحانیون ، فرهنگیان و دوستان ، در شهر کابل ؛ تجلیل به عمل می آید ، من افتخار میکنم که از جمله یکی از سخنرانی محفل مولانا صاحب هستم . ضمناً احوال گرفتم ، اگر کدام امر و خدمت دیگری به من باشد ؛ تا انجام دهم و ...

استاد « مواج » در محفل نقش فعال داشت ، با صحبت و بیانیه عالمانه خویش تحت عنوان « پوهان نه مری، خاطرو کی ژوند کوی ! » دین دوستی و اخلاصمندی خویش را انجام داد.

استاد « مواج » ؛ چشم از دنیای فانی بست !

استاد نجم الرحمن « مواج » متاهل بود ، هفت اولاد از جمله « دو فرزند و پنج دختر » داشت و بتاریخ « ۲۰ نوامبر ۲۰۱۸ » در سن « ۷۲ » سالگی در کشور روسیه ؛ داعیه اجل را لبیک گفت و به درگاه الله سبحانه و تعالی پیوست.

إِنَّا لله وإِنّا إِلَيهِ رَاجِعُونَ

وطن

سراپای وجودم لرزه دارد
نمیدانم کجا افتاده باشم
زمردن هیچ تشویشی ندارم
اگر لب برلبت بنهاده باشم
***

نجم الرحمن « مواج»

صحبت داکتر فاروق « فردا » در رابطه به سوانح و فعالیتهای فرهنگی استاد « مواج » در مسکو.

استاد « مواج » چشم از دنیای فانی بست ! اما ؛ خاطرات، اعمال حسنه و فعالیت ادبی و فرهنگی آن در قلب همه دوستان ، شاگردان و ارشیف فرهنگي و اجتماعي وطن ؛ زنده و جاودانی است.

مراسم فاتحه و وداعیه با جنازه ی استاد « مواج » به مساعی مشترک، مرکز کاری جامعه سراسری افغانهای مقیم فدراتیف روسیه و فامیل محترمش ؛ با اشتراک کمیت قابل ملاحظه افغانهای مقیم روسیه ، برگزارشد .

در این محفل محترم غلام محمد « جلال » رئیس مرکز جامعه سراسری افغانهای پیام تسلیت ریس جمهور افغانستان را قرائت کرد ، متعاقباً داکتر فاروق « فردا» در مورد سوانح و فعالیتهای فرهنگي شان ، برای حاضرین معلومات ارائه کرد و به تعقیب آن یکتعداد از شخصیتهای فرهنگي و اجتماعي در رابطه به شخصیت فرهنگي و خیرخواهانه استاد صحبت کردند و در آخیر پیام های تسلیت واصله قرائت شد و بعداً جنازه به میدان هوائی مسکو انتقال و از انطریق به شهر کابل فرستاده شد .

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ

بتاریخ « سوم قوس ۱۳۹۷ » جنازه مرحوم « مواج » به کابل مواصلت کرد و در آنجا با حضور داشت فامیل ، اقارب ، دانشمندان ، فرهنگیان و اراکین دولتی ؛ بعد از ادای نماز جنازه در حضیره قصبه خانه سازی شهر کابل ، به خاك سپرده شد .

فاتحه مردانه و زنانه مرحوم « مواج » بروز یکشنبه « چهارم قوس ۱۳۹۷ » درشهر کابل ومتعاقباً به روز شنبه بتاریخ « ۲۲ دسمبر ۲۰۱۸ » در شهر مسکو کشور فدراتیف روسیه ، گرفته شد.

مناجات

خدایه ! ته کړي هغه کار چی ستا رضا وي
کاش, کی ګټه هم دبل او هم زما وي
چې د بل تاوان کی ګټه می نغښتې
نه یې غواړمه که دا ټوله دنیا وي
دسترخوان ډک له خوږو پرما حرام شه
ګاونډی که می په تمه د بل چا وي
د دوزخ د, اورله تاو می زړه نه ریږدي
کاسب دوست که دی ولاړ زما پرخوا وي
د جنت, د, ور کونجی به وي لاس کی
له دنیا که می سفر مینی کی ستا وي
لمده ژبه چی د چا خوله کی چلیږي
تل تر تله به یی ویاړ دا ستا ثنا وي
د مواج د پاک ارمان ای لویه خدایه !
کاشکی ژر د هجر شپی پسی سبا وی
***
نجم الرحمن « مواج »

محترم برمل « مواج » فرزند ارشد استاد « مواج » در تماس تیلفونی در رابطه به آخرین وصیت استاد « مواج » برایم « سعیدی » چنین گفت:

« پدرم انسان بسیار مهربان و با عاطفه بود ؛ او همیشه با اولادهایش به مثل یک دوست ورفیق واقعی برخورد میکرد و همواره در تلاش این بود تا علم و دانش را بیاموزیم و وظایف مناسب، پاک و خیرخواهانه داشته باشیم .

میراث پدر مهربانم ، گنج علم و دانش است: زمانیکه پدرم چشم از این دنیای فانی می بست ؛ دست به جیب کرد و قلمش را که بسیار دوست داشت ، آن را در عالم آرزوها و اعتماد ؛ در دستم داد و گفت:

« ګرانه ! واخله ؛ دا قلم اوس دستا شوو... او بیائی مهربانی سترګی ئی پټی شوي او ... » .

استاد « مواج » انسان صالح ، خیرخواه ، نویسنده ، شاعر، ژورنالست، مترجم و مفسر برجسته وطن ما افغانستان بود ؛ با « کتاب و قلم » عشق حقیقی داشت ؛ تا اینکه آن را به پسر بزرگوارش « برمل » به میراث گذاشت :

فرزند هنر باش نه فرزند پدر ــ فرزند هنر زنده کند نام پدر

برمل « مواج » ، این فرزند با هنر پدر ؛ میراث گرانبها پدر « قلم » ؛ را که در آن نام وطن ما « افغانستان » عزیز حک شده است ؛ گرامی داشت ، برعلاوه اینکه نشان « کتاب و قلم » را بالای مزار پدرش حک کرد ؛ او در تنظیم ، ترتیب و نشر مطالب علمی شادروان « مواج » که چراغ « علم و ادب » برای خانه فرهنگی وطن عزیزما « افغانستان » است ؛ همواره سعی و تلاش دارد و همچنان قابل یاددهانی است که اولین مجموع از رباعیات « دری و پشتو » مواج صاحب ؛ بنام « رباعیات مواج » به مناسبت اولین سالگرد وفات شان ؛ با صحافت نهایت عالی ، از چاپ برامد.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

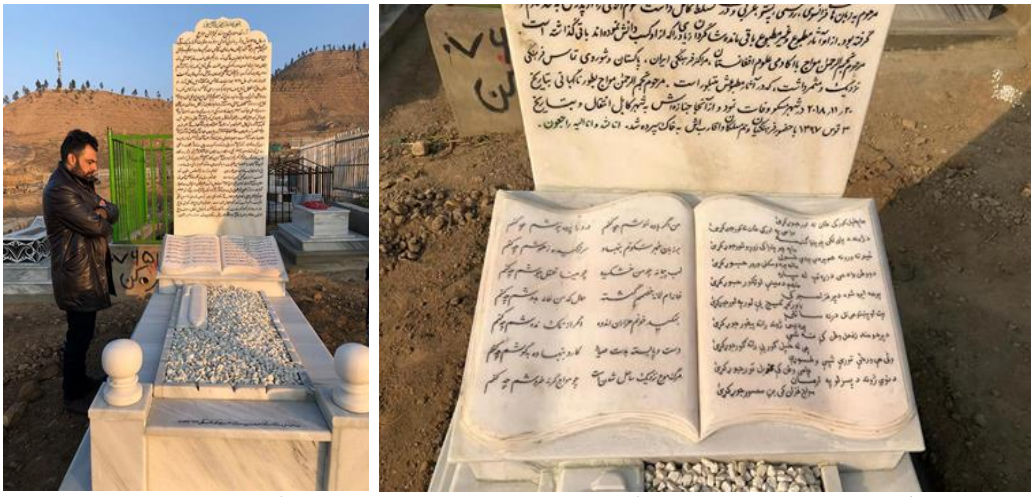

محترم برمل «مواج»؛ نشان «کتاب و قلم» را بالای مقبره پدرش، استاد نجم الرحمن «مواج» حک کرده.

الله سبحانه وتعالی: از درگاه مقدست استدعا دارم تا با لطف و محبت خویش روح شادروان استاد نجم الرحمن «مواج» این فرزند خیرخواه ، صالح و اهل علم و ادب ؛ را مغفرت فرما و بهشت فردوس را نصیبش بگردان .
امین یا رب العالمین
۱۷ نوامبر ۲۰۱۹ ـ کشورالمان

منابع و ماخذ:
ـ یادداشتها ومطالب استاد « مواج »: از ارشیف ارگان نشراتی صلح وتفاهم مولانا سعید افغاني.
ـ بیوگرافی و معلومات در مورداستاد « مواج »: ارسالی محترم برمل « مواج ».
ـ اسناد ، بیوگرافی و معلومات در مورد « مواج »: ارسالی محترم داکتر فاروق « فردا » .

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ